

ת"פ 49761/03/21 - מדינת ישראל נגד אמיר אבו כאמל

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 49761-03-21 מדינת ישראל נ' אבו כאמל

לפני
המאשימה
נגד
הנאשם
כבוד השופט דוד שאול גבאי ריכטר
מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד רונית ישי תביעות ירושלים
אמיר אבו כאמל ע"י ב"כ עו"ד אחמד עואודה מטעם
הסניגוריה הציבורית

החלטה

גרסה מותרת בפרסום

1. זוהי החלטה בטענה מקדמית שהעלה הסניגור לפיה עומדת לנאשם הגנה מן הצדק, וזאת מכוח סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (**החסד"פ**), לפיה כתב האישום הוגש להנחיית היועץ המשפטי לממשלה מספר 4.1202 שעניינה "משך טיפול התביעה עד להגשת כתב אישום" (**ההנחיה**).

הרקע

2. נגד הנאשם הוגש ביום 22.3.2021 כתב אישום, המייחס לו ביצוע עבירות של פריצה לבניין שאינו דירה וגניבה בצוותא לפי סעיפים 407(ב) ו-29(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 וקשירת קשר לפשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק, בכך שביום 1.12.2017, ביחד עם אחר, קטין, ולאחר תכנון מוקדם, התפרצו השניים למקום עבודתו לשעבר של הנאשם בשוק מחנה יהודה, וגנבו ממנו מזומן בסכום המגיע ל-39,000 ₪. יצוין, כי נגד השותף הקטין לא הוגש כתב אישום.

טענות הצדדים

3. הנאשם טוען, כי כתב האישום הוגש בניגוד להנחיה, הקובעת כי משך הזמן המירבי לטיפול התביעה בעברת עוון או פשע הוא 18 חודשים (סעיף 4א(2)(ב) להנחיה). זאת מאחר שהתביעה לא עמדה בפרק הזמן האמור. לטענתו, פעולות החקירה האחרונות בתיק בוצעו בדצמבר 2017 והתיק הועבר לתביעה בסמוך לאחר מכן, בעוד כתב האישום הוגש רק בפברואר 2021 וחלפו יותר משלוש שנים מעת העברת התיק. נטען, כי גם אם בוצעו פעולות טכניות במהלך התקופה שלכאורה היה בהן לעצור את מניין פרקי הזמן הקצובים לטיפול בתיק מכוח ג4 להנחיה, הרי שלא הייתה לכך הצדקה. בנוסף נטען, כי התביעה לא פעלה מראש לקבל את אישור ראש יחידת התביעות להאריך את תקופת הטיפול בתיק כנדרש בסעיף 4ד(1) להנחיה. נטען, כי בעקבות העלאת טענותיו של הסניגור בפני המאשימה, האריך ראש יחידת התביעות בדיעבד את משך הטיפול בתיק, ולטעם ההגנה, יש בכך טעם לפגם שאינו מתיישב עם ההנחיה או עם עקרונות של הגינות משפטית וצדק.

עמוד 1

בהתחשב בכל אלה ובהתחשב באי-העמדתו לדין של השותף הקטין וכן בהתחשב בטענה שלא נערך לנאשם שימוע כדין, טוען הנאשם כי עומדת לו הגנה מן הצדק כאמור ולכן הוא מבקש לבטל את כתב האישום.

4. המאשימה טוענת מנגד, כי לא הייתה חריגה מהנחיית היועמ"ש. נטען, כי ביום 7.1.2018 הגיע התיק ליחידת התביעות ובו ביום נשלח מכתב יידוע לנאשם; ביום 25.7.2018 הוחזר התיק להשלמת חקירה; ביום 10.12.2018 שב התיק לטיפול התביעה והוחזר ליחידה החוקרת ביום 4.8.2019 להשלמת חקירה נוספת; התיק הוחזר לתביעה ביום 8.10.2020 והועבר למדור חסיונות לצורך הוצאת תעודת חיסיון שנחתמה ביום 9.11.2020 כשבסוף אותו חודש הוחזר התיק לתביעה, וזו הגישה את כתב האישום ביום 21.3.2021. המאשימה טוענת, כי כל הפעולות הנ"ל עצרו את מניין התקופה הקבועה בהנחיה, וכי כלל התקופה שבה טופל התיק לא עברה את 18 החודשים, ואף אם חרגה במקצת, אין הצדקה, נוכח נסיבות התיק, להורות על ביטול כתב האישום. לכן אף לא נדרש אישורו של היועץ המשפטי לממשלה. עוד נטען ע"י המאשימה, כי הצדדים באו בדברים במסגרת משא ומתן ביניהם, והדברים לא הועלו ע"י ההגנה במסגרת זו, ויש בכך טעם לפגם. בדברי המאשימה לא הייתה התייחסות לטענות הסניגור הנוספת שפורטו לעיל.

דין והכרעה

5. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, דין הבקשה להתקבל, ויש להורות על ביטול כתב האישום.

6. סעיף 57א(א) לחסד"פ קובע כך:

משך הליכי חקירה והעמדה לדין יהי בהתאם לתקופות שייקבעו בנוהלי רשויות החקירה באישור היועץ המשפטי לממשלה ובנחיות היועץ המשפטי לממשלה, לפי העניין; לא יוגש כתב אישום אם חלפו התקופות הקבועות בנהלים ובהנחיות כאמור, אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה (ההדגשה הוספה).

7. הרציונאלים העומדים בבסיס סעיף זה ובבסיס ההנחיה ואף בבסיס "נוהל אח"מ: הגבלת משך החקירה נגד חשוד מס' 300.05.166 "נוהל אח"מ" הם אלה:

הימשכות הליכי חקירה מגלמת פגיעה בכמה אינטרסים מוגנים וזכויות בהליך הפלילי: ראשית, נפגעת ציפייתו של החשוד למיצוי מהיר של ההליכים נגדו. שנית, ככל שהחקירה נמשכת, גדל הקושי להביא ראיות מלאות ומהימנות... ויש בכך כדי להכביד על ניהול ההליכים המשפטיים. שלישית, הימשכות ההליכים עלולה לרפות את ידיו של נפגע העבירה, אשר מסר תלונה או הודעה וממתין להתקדמות ההליכים ולמסירת עדותו במשפט. רביעית, הימשכות הליכי החקירה עלולה לפגוע באמון הציבור במשטרת ישראל" (סעיף ג' לנוהל אח"מ).

8. בחינת מכלול העובדות שהוצגו ע"י הצדדים מלמדת, כי בין מועד קבלת התיק בתביעות לבין השלמת החקירה הראשונה עברו כשישה חודשים (ינואר - יולי 2018), ואף אם נפחית חודש אחד בשל שליחת מכתב

השימוע (סעיף 3ג4 להנחיה), עברו **5 חודשים** הנמנים בתקופת הטיפול. השלמת החקירה בין יולי לדצמבר 2018 (5 חודשים) עוצרת את מניין התקופה, ובין דצמבר 2018 לאוגוסט 2019 חלפו **8 חודשים** שבהם שהה התיק בתביעות, תקופה הנמנית בתקופת הטיפול. התיק נשלח להשלמת חקירה שניה שארכה בין אוגוסט 2019 לאוקטובר 2020. מאחר שלפי סעיף 1ג4 והערת השוליים שבו, נקבע כי "**פרק הזמן שממועד הוראה להשלמת חקירה ועד להעברת חומר החקירה בחזרה לתובע לאחר השלמת חקירה אינו מובא במניין משך חקירה, אלא אם עלה על 6 חודשים, אז מובאת תקופה זו במניין משך החקירה**", הרי שיש להקפיד את מניין התקופה ל-6 חודשים בלבד (אוגוסט 2019 - ינואר 2020), ולכן יש להוסיף למניין התקופה את החודשים פברואר 2020 עד אוקטובר 2020, דהיינו **8 חודשים**. לאחר מכן הועבר התיק לקבלת תעודת חיסיון, מהלך שארך חודש שאינו נמנה על התקופה (סעיף 2ג4 להנחיה). בהנחה שהתיק חזר לתביעה בסוף חודש נובמבר 2020 והוגש בחודש מרץ 2021, הרי שיש להוסיף **4 חודשים** למניין התקופה. **מכאן, משך תקופת הטיפול בתיק עמדה על כ-25 חודשים, בעוד התקופה המירבית לכך עומדת על 18 חודשים**. אין מדובר בחריגה של מה-בכך, אלא בחריגה ממשית מן ההנחיה ומהוראות סעיף 57א(א) לחסד"פ.

9. סברתי שיש להורות על מחיקת כתב האישום, אך לא בשל קיומה של טענת הגנה מן הצדק, אלא בשל לשונו הברורה של סעיף 57א לחסד"פ שצוטטה לעיל. לשון הסעיף היא לשון מצווה שאינה משתמעת לשני פנים[1]: "**לא יוגש כתב אישום אם חלפו התקופות הקבועות בנהלים ובהנחיות כאמור אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה**" (ההדגשה הוספה).

10. לטעמי, טענה המאשימה בכך שלא ביקשה את אישור היועץ המשפטי לממשלה טרם הגשת כתב האישום. כפי שפירטתי לעיל, די בכך שהשלמת החקירה הנוספת ארכה מעל לנדרש ובניגוד להנחיות, על מנת שכבר באותו מועד, היה על התביעה לפעול לקבלת האישורים הדרושים להמשך הטיפול בתיק בזמן אמת, ובוודאי שלא בדיעבד. אינני נדרש לשאלת מהות ההשלמות שבוצעו, ודי בעובדות עליהן הצביעו הצדדים, כדי ללמד שהתנהלות התביעה והיחידה החוקרת לא עלתה בקנה אחד עם הנחיה.

11. כאמור, לשון סעיף 57א(א) לחוק מחייבת, ואינה מאפשרת הפעלת שיקול דעת, בשאלת קבלת אישור היועץ המשפטי לממשלה להגשת כתב אישום בחריגה מהנחית היועץ עצמו. יוער, כי אין מחלוקת שההנחיה חלה על ענייננו, הואיל ובסעיף 2א לה מצוין כי היא נכנסה לתוקף ביום 10.10.2019 ותחול על עבירות שטרם התיישנו באותה עת, כבמקורנו.

12. ב"כ המאשימה עמדה בצדק על הקושי הממשי שמעוררת תוצאה של ביטול כתב אישום בנסיבות לכאוריות חמורות של ביצוע עבירה בצוותא, שהנזק בצדה אינו מבוטל. עם זאת, אותם טיעונים ממש היו צריכים לעמוד לנגד עיניי המאשימה בעת ניהולה את התיק, והיה עליה לגבש כתב האישום תוך ביצוע השלמות חקירה נדרשות באופן ההולם את חומרת האירוע ונסיבותיו הלכאוריות. כאשר רשות שלטונית אינה פועלת בהתאם להנחיותיה שלה, הדבר פוגע באותם רציונאליים שביקשו המחוקק והיועץ המשפטי לממשלה למנוע, ועל כך יש להצר. פגיעה באותם רציונאליים, אף מקימה טענה של הגנה מן הצדק, שכן ההתנהלות האמורה עומדת בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית. אני ער לעומס בו מצויה התביעה, ואולם אין בעומס זה להצדיק

התנהלות כגון זו.

13. לפיכך, משלא נתבקש ולא נתקבל אישור היועץ המשפטי לממשלה להגשת כתב האישום באיחור, בהתחשב בהנחיה, יש להורות על ביטול כתב האישום, וכך אני מורה.

14. יש לשלוח לצדדים. הדיון הקבוע ליום 17.4.2023 מבוטל.

ניתנה היום, כ"ו ניסן תשפ"ג, 17 אפריל 2023, בהעדר הצדדים.

[1] "פנים", זכר ונקבה. ראו: [/https://hebrew-academy.org.il/keyword](https://hebrew-academy.org.il/keyword)